

Año de Filipinas en España

Consciente de la necesidad de profundizar en las relaciones mutuas y de proclamar que los lazos que unen a ambos pueblos no pararon su reloj en 1898, Casa Asia pone en marcha el Año de Filipinas en España. Exposiciones como la de fotografías de Ricky Dávila sobre Manila, que se expondrán en la Sede de Casa Asia; proyecciones de títulos destacados del cine filipino, que irán rotando por España en otoño; una veintena de becas para formación de profesionales de la cultura y de intercambio cultural entre ciudadanos filipinos y españoles, basadas en residencias y visitas puntuales para artistas; el primer curso intensivo de lengua filipina y las conferencias en el Instituto Cervantes de Manila de intelectuales españoles, como Xavier Rubert de Ventós, Rafael Argullol o Frederic Amat, entre otros, serán las actividades encargadas de recuperar las afinidades entre unos y otros. El impulso se completa con las iniciativas ya puestas en marcha, como la segunda edición de la Tribuna Filipinas, que tendrá lugar en Manila el próximo mes de noviembre.

"FILIPINIANA"

Una magna exposición para un proyecto muy necesario. Casa Asia y el Ministerio de Cultura reúnen entre los próximos 11 de mayo y 24 de septiembre pinturas, fotografías, películas, videos, instalaciones y documentación sobre Filipinas, un país que, tras su independencia, sigue identificándose a través de la identidad que le llegó desde España. Un ejemplo de ello es también el título de la exposición, "Filipiniana", el nombre con el que siguen denominándose las secciones de bibliotecas o librerías referentes a Filipinas. Comisariada por Juan Guardiola, que durante los últimos años ha desarrollado una intensa labor de recopilación de objetos, la exposición se plantea un recorrido histórico desde el pasado "colonial" al presente "global" de Filipinas, pretendiendo analizar la realidad social y realizar una crítica de los mecanismos de control, poder y represión acaecidos en dicho país durante el siglo XX a partir de textos, objetos documentales, materiales de archivo y propuestas artísticas. Por otro lado, también la exposición propone reflexionar en torno al concepto de "archivo", es decir, interrogarnos sobre el orden del conocimiento y de toda producción de "documento" e "historia", sobre la construcción de las representaciones, sobre la narración de los relatos de la gran historia frente a la historia de los sujetos. Las cuatro áreas históricas y cronológicas de la exposición son: 1. Noli Me Tangere: el imaginario colonial (1872-1940) 2. Amanecer de libertad: guerra y posguerra (1941-1965) 3. "Iméldifica": la era Marcos (1965-1986) 4. Memorias del sobre-desarrollo: Filipinas hoy (1986-2004).

Un ex soldado vietnamita expurga sus fantasmas

En la página 87 de *El dolor de la guerra* (Barcelona, Ediciones B, 2005), Bao Ninh declara haber presenciado "más matanzas y visto más cadáveres que ningún otro escritor contemporáneo" y, sin haber llegado siquiera al ecuador del libro, el lector sabe que es lo más cercano a la realidad que ha oído. El regreso del protagonista a los escenarios de su vida militar, tras ser destinado a una unidad de recogida de cadáveres de soldados desaparecidos durante la lucha, es el hilo conductor que mezcla la difícil labor de reconocer cadáveres con la de asimilar los múltiples horrores del recuerdo, que acaban nublando todo lo demás: "en todo el tiempo que llevo de soldado no he visto nada honroso". El dolor de la guerra es un libro duro, que refleja tanto esa guerra tan larga y llena de muertos como las dificultades que han de arrastrar los vivos, de una forma que recuerda mucho a las narraciones de soldados de otras guerras, especialmente la I Guerra Mundial: los motivos para que estallara el conflicto no merecían tanto padecimiento. Las continuas referencias a alucinaciones y a historias de ultratumba son parecidas a las de "La Litera Fantástica" de Rudyard Kipling (recientemente publicada en bolsillo, *La marca de la Bestia y otros relatos fantásticos*, Col. El Club Diógenes, Valdemar, 2001), pero destaca el afán de expiación a través de la escritura, en lo que define como su última aventura como soldado: "Kien parece escribir únicamente para librarse de sus demonios". Quien abra el libro buscando enterarse de lo que pensaban sus soldados y la sociedad sobre sus enemigos o sobre el país que ambicionaban puede sentirse decepcionado/a, a excepción de unos comentarios sarcásticos sobre el impacto de las colectivizaciones y sobre los cargos políticos.

La mitología india a través de la escultura

Un excelente trabajo del profesor y consejero alemán Eckard Schleberger, *Los Dioses de la India. Forma, expresión y símbolo* (Madrid, Adaba, 2004) que resulta un diccionario temático de iconografía hinduista. "Serio y riguroso, pero grato de leer", y combinando el "carácter divulgativo con la utilidad de obra de consulta", tal como define la profesora Eva Fernández del Campo, Schleberger se esfuerza por hacer inteligible el inmenso paraíso de las deidades budistas, incluyendo además multitud de dibujos realizados por él mismo que permiten al lector aproximarse más a ese mundo tan heterogéneo de las deidades en India. Iconografía, posturas corporales, ornamento, atributos, y lenguajes gestual, de signos o de símbolos son algunos de los capítulos de un libro que, además, está magníficamente editado por Adaba.

Nuevas dependencias para una demanda creciente

Tras la instalación en el nuevo edificio en Diagonal 373, Casa Asia dispone de unas instalaciones cada vez mayores con las que ofrecer un servicio más completo al creciente número de usuarios. Así, ha sido posible ampliar la Mediateca, el centro de información multimedia sobre Asia-Pacífico, mientras que se cuenta con un nuevo centro de negocios, con un nuevo Auditorio con capacidad para 170 personas y con tres nuevas aulas para cursos. Por otra parte, la 3ª planta del Palau Baró de Quadras, donde actualmente se ubican el auditorio pequeño y el centro de negocios, estará dedicado en un futuro a un nuevo proyecto, TransAsia: un viaje virtual a Asia, que aspira a convertirse en un espacio expositivo virtual dirigido a chicos y jóvenes entre 8 y 18 años.

20 años de la moratoria sobre las ballenas

Hace dos décadas, la International Whaling Commission aprobó por una mayoría de sus países miembros una suspensión temporal de la caza de ballenas. Las salvó de su extinción mientras que modificó hábitos culinarios en su principal mercado consumidor, Japón. La carne de ballena fue en el Japón de la posguerra la comida barata y con proteínas por excelencia, que se distribuía incluso entre los escolares para asegurar su nutrición. Pero no parece que vaya a repetirse un consumo masivo en la opulenta sociedad nipona del siglo XXI y, de hecho, sólo hay un restaurante en Tokio dedicado en exclusiva a esta carne. Ante el final de la moratoria, las propuestas de continuarla son apuntadas por algunos grupos japoneses como un ejemplo de animadversión. Quizás están motivados, antes bien, porque algunas imágenes penetran tan profundamente en la psique popular que persisten inalterables a lo largo de los años. Pueden ser un ejemplo, en definitiva, de sentimentalismo en la política, que arrastra a los gobiernos nacionales.

Anime español para públicos japoneses

El primer largometraje de estilo anime producido fuera de Japón, *Gisaku* (Baltasar Pedrosa, 2005), se presenta en España tras haber sido proyectado en el país del sol naciente durante la Exposición de Aichi. Mezcla de aventura para adolescentes, de historia compartida y de intriga a lo *Código Da Vinci*, *Gisaku* es la historia de un samurai de Sendai de los tiempos de Date Masamune trasmutado a la Sevilla del AVE, a través de cuyas aventuras se transmite el mensaje de la modernidad de España. Siguiendo la idea de películas promocionales con resultados contrastados, la Sociedad Estatal de Exposiciones Internacionales impulsó el filme con el objetivo de dar una dimensión adicional a sus esfuerzos de mejorar la imagen de España durante la exposición de Aichi, y entre los 21 distintos equipos de animación y el equipo de más de cuatrocientas personas han conseguido hacer una película de aventuras para toda la familia.

Japón, también en el Centenario de Ibsen

Japón es uno de los países que más intensamente recordarán el centenario de la muerte de Henrik Ibsen (1828- 23 de mayo de 1906), el "padre del drama moderno" y quien ha sido representado en el mundo en más ocasiones, después de Shakespeare. Debatido por intelectuales desde Natsume Sōseki a Mori Ōgai, admirado por el impulsor del folklóre japonés, Yanagida Kunio, y con unas sorprendentes similitudes con la obra de Mishima Yukio, tal como ha mostrado recientemente la especialista Anne Lande Peters, cuyas obras puestas en escena en Japón son un ejemplo de las contradicciones para la modernización de este país. Su primera pieza representada en Japón, *Juan Gabriel Borkman* (1897) fue cuando el *kabuki* seguía siendo exclusivo y las mujeres todavía estaban prohibidas en los escenarios. Después, el argumento de las aguas contaminadas de un balneario de *Un enemigo del pueblo* (1883) fue utilizado para soslayar la censura oficial ante las muestras de polución masiva provocada por una gran mina de cobre en Ashio, al norte de Tokio, ante la cual el Estado tiene poco interés por actuar de forma contundente. También provocó debates en Japón el comportamiento de Nora Helmer, la protagonista de *Casa de Muñecas* (1879) que abandona a su marido e hijo envuelta en una decepción sobre lo que pensaba y lo que en realidad deseaba, y de algunas de las más progresistas mujeres japonesas, como Yosano Akiko. Lo más importante ha sido la influencia decisiva de Ibsen en la evolución del teatro japonés desde el anquilosado *kabuki*, donde las representaciones se basan en los gestos de actores famosos, hasta el Nuevo teatro o *shingeki*. Sin guiones basados en el diálogo, la actuación y en la concienciación sobre los problemas actuales.

Cumplimos un año

Tras largas deliberaciones sobre formato, periodicidad y objetivos, este Boletín Casa Asia alcanza su segunda primavera de existencia con la satisfacción de cumplir con la idea ya expresada al nacer de ofrecer informaciones sobre actividades de interés, con independencia de cual sea la institución promotora, así como servir de foro sobre el qué, el cómo y el cuándo de la tan necesaria como urgente de la aproximación entre España y Asia. Actividades culturales, cine, libros, páginas web y comentarios variados con la base de este Boletín pensado para la lectura en papel pero también, como los otros impulsados desde Casa Asia, con el objetivo claro de acercar a los dos continentes. Consciente de la necesidad de aunar esfuerzos, el proceso de acercamiento ya está dando frutos interesantes: las tradicionales lamentaciones están dando paso a los cada vez más numerosos planes para el futuro.

El lago español, de Oskar Spate, en castellano

Durante el siglo XVI, los buques hispanos de gran calado navegaron casi en exclusiva sobre el océano Pacífico, aunque en ocasiones patidifusos marineros pudieron comprobar cómo los veleros de los chamorros de las Marianas usaban unas canoas veloces con un balancín (que llamaron "proas voladoras") que asombraron por su velocidad y versatilidad, puesto que la proa se convertía en popa con un simple movimiento de la vela, y viceversa. El geógrafo de la Universidad Nacional de Australia (ANU) Oskar Spate publicó un libro considerando la historia de los océanos como "entidades reales, personalidades históricas, factores primarios en los esfuerzos colectivos de la humanidad" y lo tituló *The Spanish Lake* (Canberra, 1979). Fue influido básicamente por historiadores franceses de la escuela de los Anales, tales como Lucien Febvre o Pierre Chaunu, en especial por su *Sevilla y el Atlántico* (1504-1650). Tras numerosas menciones de altas autoridades españolas a este libro, el IV centenario del viaje de Luis Vázquez de Torres por el estrecho al que dio nombre ha provisto la oportunidad para que se publique la traducción al español, que será presentada en Casa Asia. Alguna de la documentación utilizada por Spate –también para su *Monopolists and Freebooters* (1983)–, falleció el 29 de mayo de 2000, puede ser consultada en la biblioteca de donde Spate fue director, la Research School for Pacific and Asian Studies (RSPAS), situada en un edificio famoso para los estudiosos de Asia, el Coombs. En el marco de las celebraciones con motivo de la conmemoración del IV Centenario del viaje de Vázquez de Torres y Fernández de Quirós, Casa Asia presenta, en colaboración con la Sociedad Estatal de Exposiciones Internacionales (SEEI), la Universidad Nacional de Australia (ANU) y la Embajada de Australia, la obra *El lago español (The Spanish Lake)*, de O. H. K. Spate, que fue presentada, asimismo, en Canberra (Australia) el pasado 7 de abril.

El samurai que no quiere guerrear

Una nueva historia a rebufo de la creciente demanda de historias alternativas a la de ese no-tan-último-samurai de la macroproducción protagonizada por Tom Cruise. En los tiempos difíciles de Bakumatsu (1853-1868), cuando Japón vivía dividido entre fundamentalistas y aperturistas ante la creciente amenaza de la superioridad militar occidental, Japón regresó al cultivo de las artes marciales y de los afanes militares. Yamada Yoji, sin embargo, se empeña en mostrar que muchos preferirían pedir que el mundo se parara para poder bajarse. En su excelente película *El Ocaso del Samurai* (2002), presentada en España en 2005, Yamada reflejaba un samurai viudo de bajo rango interesado, ante todo, en cuidar a sus hijas, y en *The Hidden Blade* (2004) a uno bromista, encantado de hablar y reirse con una sirvienta a la que acaba declarando su amor, en un difícil acto de rompimiento de moldes sociales que implica emigrar a Hokkaidō, la tierra de promisión donde apenas vivían unos pocos de Aino. Escenas especialmente divertidas sobre la mofa y socarronería que nos recibidas las instrucciones de copiar los desfiles militares y el resto de normas que acompañaron la irrupción (por segunda vez en la historia de Japón) de armas de fuego, bellas imágenes del duelo cumbre de la película y, sobre todo, esos silencios tan característicos del cine japonés que ralentizan la trama pero, sobre todo, resultan tan apacibles.

Comentarios y sugerencias: casaasia@casaasia.es

Economía Sociedad Cultura

Alto Patronato:

Any de les Filipines a Espanya

Conscient de la necessitat d'aprofundir en les relacions mútues i de proclamar que els llaços que uneixen ambdós pobles no van parar el seu rellotge el 1898, Casa Àsia posa en marxa l'Any de les Filipines a Espanya. Exposicions com la de fotografies de Ricky Dávila sobre Manila, que s'exposaran a la seu de Casa Àsia; projeccions de títols destacats del cinema filipí, que rotarà per Espanya a la tardor; una vintena de beques per a formació de professionals de la cultura i d'intercanvi cultural entre ciutadans filipins i espanyols, basades en residències i visites puntuals per a artistes; el primer curs intensiu de llengua filipina i les conferències a l'Institut Cervantes de Manila d'intel·lectuals espanyols, com ara Xavier Rubert de Ventós, Rafael Argullol o Frederic Amat, entre d'altres, seran les activitats encarregades de recuperar les afinitats entre uns i altres. L'impuls es completa amb les iniciatives ja posades en marxa, com la segona edició de la Tribuna Filipines, que tindrà lloc a Manila el proper mes de novembre.

"FILIPINIANA"

Una magna exposició per a un projecte molt necessari. Casa Àsia i el Ministeri de Cultura reuneixen entre els propers 11 de maig i 24 de setembre pintures, fotografies, pel·lícules, vídeos, instal·lacions i documentació sobre les Filipines, un país que, després de la seva independència, encara s'identifica a través de la identitat que li va arribar des d'Espanya. N'és un exemple el títol de l'exposició, "Filipiniana", el nom amb el que encara s'anomenen les seccions de biblioteques o llibreries referents a les Filipines. Comissariada per Juan Guardiola, que durant els darrers anys ha portat a terme una intensa tasca de recopilació d'objectes, l'exposició es planteja com un recorregut històric des del passat "colonial" al present "global" de les Filipines, i pretén analitzar la realitat social i realitzar una crítica dels mecanismes de control, poder i repressió ocorreguts en aquell país durant el segle XX a partir de textos, objectes documentals, materials d'arxiu i propostes artístiques. D'altra banda, l'exposició també proposa reflexionar al voltant del concepte d'*arxiu*, és a dir, interrogar-nos sobre l'ordre del coneixement i de qualsevol producció de *document* i d'*història*, sobre la construcció de les representacions, sobre la narració dels relats de la gran història en front de la història dels subjectes. Les quatre àrees històriques i cronològiques de l'exposició són: 1. Noli Me Tangere: l'imaginari colonial (1872-1940), 2. Alba de llibertat: guerra i postguerra (1941-1965), 3. "Imeldifica": l'era Marcos (1965-1986) i 4. Memòries del sobre desenvolupament: les Filipines avui (1986-2004).

Un exsoldat vietnamita expurga els seus fantasmes

A la pàgina 87 d'*El dolor de la guerra* (Barcelona, Ediciones B, 2005), Bao Ninh declara haver presenciat "més matances i vist més cadàvers que cap altre escriptor contemporani" i, sense haver arribat tan sols a l'equador del llibre, el lector sap que és al més proper a la realitat que ha sentit. El retorn del protagonista als escenaris de la seva vida militar, després d'haver estat destinat a una unitat de recollida de cadàvers de soldats desapareguts durant la lluita, és el fil conductor que barreja la difícil tasca de reconèixer cadàvers amb la d'assimilar els múltiples horrors del record, que acaben per ennuvoliar tota la resta: "en tot el temps que porto de soldat no he vist res d'honros". El dolor de la guerra és un llibre dur, que reflecteix tant aquesta guerra tan llarga i plena de morts com les dificultats que han d'arrossegar els vius, d'una forma que record molt les narracions de soldats d'altres guerres, especialment la Primera Guerra Mundial: els motius que van fer que esclatés el conflicte no mereixien tant de patiment. Les contínues referències a al·lucinacions i a històries d'ultratomba són semblants a les de "La litera fantàstica" de Rudyard Kipling (recentment publicada en edició de butxaca, *La marca de la Bestia y otros relatos fantásticos*, Col. El Club Diógenes, Valdemar, 2001), però en destaca l'afany d'expiació a través de l'escriptura, en el que defineix com la seva última aventura com a soldat: "Kien sembla escriure només per desfer-se dels seus dimonis". Qui obri el llibre amb la intenció d'assabentar-se del que pensaven els seus soldats i la societat sobre els seus enemics o sobre el país que ambicionaven pot sentir-se decebut/uda, a excepció d'uns comentaris sarcàstics sobre l'impacte de les col·lectivitzacions i sobre els càrrecs polítics.

La mitologia índia a través de l'escultura

Un excel·lent treball del professor i conseller alemany Eckard Schleberger, *Los Dioses de la India. Forma, expresión y símbolo* (Madrid, Adaba, 2004) que resulta un diccionari temàtic d'iconografia hinduista. "Serios i rigorós, però agradable de llegir", combina el "caràcter divulgatiu amb la utilitat d'obra de consulta", tal com defineix la professora Eva Fernández del Campo, Schleberger s'esforça per fer intel·ligible l'immens paradís de les deïtats budistes, i inclou, a més, multitud de dibuixos realitzats per ell mateix que permeten al lector aproximar-se més a aquest món tan heterogeni de les deïtats a l'Índia. Iconografia, postures corporals, ornament, atributs i llenguatges gestual, de signes o simbòlic són alguns dels capítols d'un llibre que, a més, està magníficament editat per Adaba.

Noves dependències per a una demanda creixent

Després de la instal·lació al nou edifici de Diagonal, 373, Casa Àsia disposa d'unes instal·lacions cada vegada més grans amb les quals pot oferir un servei més complet per al creixent nombre d'usuaris. Així, ha estat possible ampliar la Mediateca, el centre d'informació multimèdia sobre Àsia-Pacífic, mentre que es compta amb un nou centre de negocis, un nou Auditori amb capacitat per a 170 persones i tres noves aules per a cursos. D'altra banda, la tercera planta del Palau Baró de Quadras, on actualment s'ubiquen l'auditori petit i el centre de negocis, estarà dedicat en un futur a un nou projecte, TransÀsia: un viatge virtual a Àsia, que aspira a convertir-se en un espai expositiu virtual per a nens i joves entre 8 i 18 anys.

20 anys de la moratòria sobre les balenes

Fa dues dècades, la International Whaling Commission va aprovar per majoria dels seus països membres una suspensió temporal de la caça de balenes. Les va salvar de la seva extinció mentre que va modificar els hàbits culinaris al seu principal mercat consumidor, el Japó. La carn de balena va ser al Japó de la postguerra l'àpat econòmic i amb proteïnes per excel·lència, que es distribuïa fins i tot entre els escolars per garantir la seva nutrició. Però no sembla que hagi de repetir-se un consum massiu en l'opulenta societat nipona del segle XXI i, de fet, només hi ha un restaurant a Tòquio dedicat en exclusiva en aquesta carn. Davant el final de la moratòria, les propostes de continuar-la són apuntades per alguns grups japonesos com un exemple d'animadversió. Potser estan motivats, més aviat, perquè algunes imatges penetren tan profundament en la psique popular que persisteixen inalterables al llarg dels anys. Poden ser un exemple, en definitiva, de sentimentalisme en la política, que arossegua als governs nacionals.

Anime espanyol per a públics japonesos

El primer llargmetratge d'estil anime produït fora del Japó, *Gisaku* (Baltasar Pedrosa, 2005), es presenta a Espanya després d'haver estat projectat al país del sol naixent durant l'exposició d'Aichi. Barreja d'aventura per a adolescents, d'història compartida i d'intriga a l'estil *Codi da Vinci*, *Gisaku* és la història d'un samurai de Sendai dels temps de Date Masamune transmutat a la Sevilla de l'AVE. A través de les seves aventures, es transmet el missatge de la modernitat d'Espanya. A partir de la idea de pel·lícules promocionals amb resultats contrastats, la Societat Estatal d'Exposicions Internacionals va impulsar el film amb l'objectiu de donar una dimensió addicional als seus esforços de millorar la imatge d'Espanya durant l'exposició d'Aichi, i entre els 21 equips diferents d'animació i l'equip de més de quatre-centes persones han aconseguit fer una pel·lícula d'aventures per a tota la família.

El Japó, també al Centenari d'Ibsen

El Japó és un dels països que més intensament recordaran el centenari de la mort d'Henrik Ibsen (1828 - 23 de maig de 1906), el "pare del drama modern" i que ha estat representat al món en més ocasions, després de Shakespeare. Debatut per intel·lectuals des de Natsum Sōseki a Mori Ōgai, admirat per l'impulsor del folklore japonès, Yanagida Kunio, i amb unes sorprenents semblances amb l'obra de Mishima Yukio, tal com ha mostrat recentment l'especialista Anne Lande Peters, les seves obres posades en escena al Japó són un exemple de les contradiccions per a la modernització d'aquest país. La seva primera peça representada al Japó, *Juan Gabriel Borkman* (1897) va ser quan el *kabuki* encara era exclusiu i les dones encara estaven prohibides als escenaris. Després, l'argument de les aigües contaminades d'un balneari d'*Un enemigo del pueblo* (Un enemic del poble) (1883) va ser utilitzat per defugir la censura oficial davant les mostres de contaminació massiva provocada per una gran mina a Ashio, al nord de Tòquio, davant la qual l'Estat té poc interès per actuar de forma contundent. També va provocar debats al Japó el comportament de Nora Helmer, la protagonista de *Casa de nines* (1879), que abandona el marit i el fill envoltada en una decepció sobre el que pensava i el que en realitat desitjava, i d'algunes de les dones japoneses més progressistes, com Yosano Akiko. El més important ha estat la influència decisiva d'Ibsen en l'evolució del teatre japonès des de l'anquilotat *kabuki*, on les representacions es basen en el gestos d'actors famosos, fins al nou teatre o *shingeki*, sense guions basats en el diàleg, l'actuació i en la conscienciació sobre els problemes actuals.

Fem un any

Després de llargues deliberacions sobre format, periodicitat i objectius, aquest Butlletí Casa Àsia arriba a la seva segona primavera d'existència amb la satisfacció de complir amb la idea ja expressada en néixer d'oferir informacions sobre activitats d'interès, amb independència de quina sigui la institució promotora, així com fer de fòrum sobre què, com i quan de la tan necessària com urgent aproximació entre Espanya i Àsia. Activitats culturals, cinema, llibres, pàgines web i comentaris diversos amb la base d'aquest Butlletí pensat per a la lectura en paper però també, com la resta de butlletins impulsats des de Casa Àsia, amb l'objectiu clar d'apropar els dos continents. Conscient de la necessitat d'unir esforços, el procés d'acostament ja dona fruits interessants: les tradicionals lamentacions donen pas als cada cop més nombrosos plans per al futur.

El lago español, d'Oskar Spate, en castellà

Durant el segle XVI, els vaixells hispans de gran calat van navegar gairebé en exclusiva per l'oceà Pacífic, encara que de vegades estorats mariners van poder comprovar com els velers dels esquilsats de les Mariannes feien servir unes canoes ràpides amb un balanç (que van anomenar "proes voladores") que van sorprendre per la seva velocitat i versatilitat, ja que la proa es convertia en popa amb un simple moviment de la vela i viceversa. El geògraf de la Universitat Nacional d'Austràlia (ANU) Oskar Spate va publicar un llibre on considerava la història dels oceans com "entitats reals, personalitats històriques, factors primaris en els esforços col·lectius de la humanitat" i el va titular *The Spanish Lake* (Canberra, 1979). Va rebre la influència bàsicament d'historiadors francesos de l'escola dels Anals, com Lucien Febvre o Pierre Chaunu, en especial pel seu *Sevilla y el Atlántico* (1504-1650). Després de nombroses mencions d'altres autoritats espanyoles a aquest llibre, el IV centenari del viatge del Luis Váez de Torres per l'estret al que va donar nom ha donat l'oportunitat per tal que se'n publiqui la traducció al castellà, que serà presentada a Casa Àsia. Alguna de la documentació utilitzada per Spate - també per al seu *Monopolists and Freebooters* (1983) -, mort el 29 de maig de 2000, pot ser consultada a la biblioteca d'on Spate va ser director, la Research School for Pacific and Asian Studies (RSPAS), situada en un edifici famós per als estudiosos d'Àsia, el Coombs. En el marc de les celebracions amb motiu de la commemoració del IV Centenari del viatge de Váez de Torres i Fernández de Quirós, Casa Àsia presenta, en col·laboració amb la Societat Estatal d'Exposicions Internacionals (SEEI), la Universitat Nacional d'Austràlia (ANU) i l'ambaixada d'Austràlia, l'obra *El lago español (The Spanish Lake)*, d'O. H. K. Spate, que va ser presentada, també, a Canberra (Austràlia) el passat 7 d'abril.

El samurai que no vol guerrear

Una nova història arrel de la creixent demanda d'històries alternatives a la d'aquell no-tant-últim-samurai de la macroproducció protagonitzada per Tom Cruise. Als temps difícils de Bakumatsu (1853-1868), quan el Japó vivia dividit entre fonamentalistes i aperturistes entre la creixent amenaça de la superioritat militar occidental, el Japó va tornar a cultivar les arts marcialistes i els afanys militars. Malgrat tot, Yamada Yojo s'esforça per mostrar que molts van preferir demanar que el món es parés per poder-se baixar. A la seva excel·lent pel·lícula *El Ocaso del Samurai* (2002), presentada a Espanya el 2005), Yamada presentava un samurai vidu de baix rang interessat, abans que res, en cuidar les seves filles, i a *The Hidden Blade* (2004) descrivia a un bromista, encantat de parlar i riure amb una serventa a la que acaba per declarar el seu amor, en un difícil acte de trencament de motlles socials que implica emigrar a Hokkaidō, la terra de promissió on gairebé no vivien uns milers d'Ainu. Escenes especialment divertides sobre la burla a la fanfarroneria amb què van ser rebudes les instruccions de copiar les desfilades militars i la resta de normes que van acompanyar la irrupció (per ser primera vegada en la història del Japó) d'armes de forc, belles imatges del duel culminant de la pel·lícula i, sobretot, els silencis tan característics del cinema japonès que fan la trama més lenta però que, sobretot, resulten tan plàcids.

Comentaris i suggeriments: casaaasia@casaaasia.es

● Economia

● Societat

● Cultura

Alt Patronat:

